



## ZACHĘTY INWESTYCYJNE JAKO POTENCJALNA STYMULANTA BEZPOŚREDNICH INWESTYCJI POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW W INDONEZJI

---



**Tytuł:** Zachęty inwestycyjne jako potencjalna stymulanta bezpośrednich inwestycji polskich przedsiębiorstw w Indonezji

**Autor:** Łukasz Szczypiński

**Zdjęcia:** Baza zdjęć [www.everystockphoto.com](http://www.everystockphoto.com)

**Wydawca:**

INSTYTUT ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW

Marcin Nytko

ul. Lubicz 26/10 31-504 Kraków

tel.: +48 12 427 51 00; fax: +48 12 427 51 11

mail: [instytut@nytko.eu](mailto:instytut@nytko.eu); www: <http://nytko.eu/instytut>

© Copyright by INSTYTUT ROZWOJU PRZEDSIĘBIORSTW Marcin Nytko 2011

**ISBN 978-83-62152-21-6**

Publikacja nie może być powielana i rozpowszechniana, w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny) włącznie z fotokopiowaniem, nagrywaniem na taśmy lub przy użyciu innych systemów bez pisemnej zgody Wydawcy.

## Wprowadzenie

Indonezja, czwarty co do populacji kraj na świecie, została w 2009 r. zakwalifikowana przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (ang. *International Monetary Fund*, IMF) do państw rozwijających się<sup>1</sup>. Azjatyckie państwo z dynamiką wzrostu produktu krajowego brutto w latach 2004 - 2009 r. na poziomie 144,5%<sup>2</sup>, średniorocznym wzrostem napływu BIZ w tym okresie szacowanym na 49,8%<sup>3</sup> oraz eksportu 30,5%<sup>4</sup>, jest dziś jedną z najbardziej perspektywicznych gospodarek świata. Goldman Sachs przewiduje, iż podczas gdy tradycyjne potęgi gospodarcze: Japonia, Niemcy, Wielka Brytania czy Francja, do 2050 r. zwiększą swój PKB o 80 – 100%, w stosunku do obecnego stanu, kraje rozwijające się<sup>5</sup> zanotują wzrost dziesięciokrotny.

Jednym z elementów, który oddziałuje i w przyszłości również powinien mieć decydujące znaczenie w kontekście rozwoju gospodarczego Indonezji, jest wzrost napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych, zdeterminowany m.in. różnorodnymi zachętami inwestycyjnymi w kraju goszczącym. Mając to na uwadze, sformułowano cel niniejszego opracowania, którym była próba systematyzacji najważniejszych zachęt inwestycyjnych, wpływających na wybór Indonezji jako miejsca bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

Dążąc do realizacji powyższego celu, określono zestaw zadań badawczych, które były realizowane w następującej kolejności: charakterystyka zachęt inwestycyjnych, stymulujących rozwój BIZ, specyfikacja bezpośrednich inwestycji zagranicznych polskich przedsiębiorstw w Indonezji, charakterystyka ulg podatkowych, preferencyjnych kredytów inwestycyjnych oraz gwarancji inwestycyjnych, oferowanych przedsiębiorcom prowadzącym działalność w Indonezji.

Badanie wykonano w październiku 2010 r., zatem zakres czasowy pracy dotyczył tego okresu.

<sup>1</sup> *Country Composition of WEO Groups*, International Monetary Fund, (<http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/02/weodata/groups.htm#oem>).

<sup>2</sup> *Total GDP*, Euromonitor International Statistics, (<http://www.portal.euromonitor.com/Portal/ResultsList.aspx>).

<sup>3</sup> *Foreign Direct Investment Inflows*, Euromonitor International Statistics, (<http://www.portal.euromonitor.com/Portal/ResultsList.aspx>).

<sup>4</sup> *Exports of Goods and Services*, Euromonitor International Statistics, (<http://www.portal.euromonitor.com/Portal/ResultsList.aspx>).

<sup>5</sup> Według Goldman Sachs największe perspektywy rozwoju gospodarczego, oprócz krajów potocznie określanych jako BRIC (Brazylia, Rosja, Indie oraz Chiny), mają państwa takie jak: Bangladesz, Egipt, Indonezja, Iran, Meksyk, Nigeria, Pakistan, Filipiny, Południowa Korea, Turcja oraz Wietnam (tzw. *The Next Eleven*).

W opracowaniu wykorzystano zarówno źródła wtórne, jak i pierwotne. Wśród źródeł wtórnych wymienić należy m.in. publikację Konfederacji Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju (ang. *United Nations Conference on Trade and Development*, UNCTAD), oraz dane Rady Koordynacji Inwestycji (ang. *Indonesian Investment Coordinating Board*, BKPM). Wykorzystano również źródła pierwotne, do których zaliczono spostrzeżenia Autora, dotyczące teoretycznych aspektów zachęt inwestycyjnych.

Całe opracowanie składa się z 5 części, w których realizowane są bezpośrednio wyżej określone zadania badawcze, oraz wprowadzenia i zakończenia.

## **1. Zachęty inwestycyjne jako stimulant rozwoju BIZ**

W literaturze przedmiotu, bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ) definiowane są jako forma lokaty kapitału, dokonywana poza granicami kraju osiedlenia inwestora, celem podjęcia działalności gospodarczej od podstaw lub nabycia praw własności od istniejącego przedsiębiorstwa, w skali umożliwiającej bezpośredni udział w zarządzaniu. Inwestycje te stanowią szczególną formę międzynarodowego obrotu kapitału<sup>6</sup>.

Wiele państw, w tym także Indonezja, stara się przyciągnąć kapitał zagraniczny w formie bezpośrednich inwestycji jako zewnętrzne źródło finansowania rozwoju gospodarczego, czynnik restrukturyzacji i modernizacji całej gospodarki. Tego rodzaju inwestycje bowiem, oprócz oczywistych finansowych aspektów, wnoszą również istotne, niemierzalne elementy stymulujące rozwój gospodarczy kraju, tj. m.in. transfer technologii, wiedzy organizacyjnej i menedżerskiej oraz dostęp do międzynarodowych rynków.

Bezpośrednio na decyzję inwestorów odnośnie lokalizacji inwestycji wpływają przede wszystkim dwie grupy czynników: determinanty wynikające z motywów podejmowania BIZ oraz determinanty wynikające z klimatu inwestycyjnego kraju lokaty<sup>7</sup>.

Do pierwszej grupy czynników zalicza się determinanty rynkowe, kosztowe i efektywnościowe. Czynniki rynkowe obejmują m.in. wielkość i chłonność rynku, perspektywę jego rozwoju oraz występowanie barier handlowych. Wśród determinantów kosztowych wyróżnia się m.in.: poziom kosztów produkcji, koszty pracy, koszty uzyskania

---

<sup>6</sup> W. Karaszewski, *Przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego w Polsce w latach 1990 - 1999 (miejsce w gospodarce kraju, czynniki i perspektywy rozwojowe)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Toruń 2001, s. 19.

<sup>7</sup> K. Przybylska, *Determinanty zagranicznych inwestycji bezpośrednich w teorii ekonomii*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2001, s. 97 - 101.

kapitału oraz koszty energii. Z kolei determinanty efektywnościowe obejmują optymalne kombinacje determinantów rynkowych i kosztowych, koncentrację działalności gospodarczej w ograniczonej liczbie krajów danego regionu i możliwość współpracy z lokalnymi przedsiębiorstwami<sup>8</sup>.

Do drugiej grupy determinant, związanych z szeroko rozumianym klimatem inwestycyjnym, zalicza się ogół warunków funkcjonowania zagranicznych przedsiębiorstw (stabilizacja polityczna i ekonomiczna, polityka liberalizacji BIZ oraz regulacje prawne BIZ), udogodnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej zagranicznych przedsiębiorstw (system zachęt inwestycyjnych, otoczenie biznesowe, działalność promocyjna na rzecz BIZ) oraz poziom ryzyka inwestycyjnego w kraju lokaty<sup>9</sup>.

Mając na uwadze obecne trudności z pozyskaniem kapitału na inwestycje, wynikające z sytuacji gospodarczej na świecie, można przyjąć, iż spośród wszystkich wyżej wymienionych motywów decyzji o lokalizacji BIZ, szczególne znaczenie dla przedsiębiorców w nadchodzących latach będą miały zachęty inwestycyjne.

W doktrynie nie ma jednoznacznej definicji pojęcia zachęty inwestycyjnej. Dla potrzeb niniejszego opracowania można przyjąć, iż zachęty inwestycyjne definiuje się jako ogół instrumentów, stosowanych przez państwo kraju przyjmującego oraz międzynarodowe instytucje, celem przyciągnięcia krajowych i zagranicznych inwestycji, do działów czy obszarów danego kraju.

Konfederacja Narodów Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju, wyróżnia trzy główne grupy zachęt inwestycyjnych<sup>10</sup>:

- finansowe;
- fiskalne;
- inne.

Do zachęt finansowych UNCTAD zalicza przede wszystkim środki finansowe dostarczane przez rząd albo inną instytucję publiczną, na pokrycie zainwestowanego kapitału, kosztów produkcji oraz marketingu. Ponadto, wśród najważniejszych zachęt finansowych wymieniono subsydia kredytowe, a także rządowe ubezpieczenia na preferencyjnych

---

<sup>8</sup> Ibidem.

<sup>9</sup> Ibidem.

<sup>10</sup> *Incentives*, United Nations Conference on Trade and Development, New York & Geneva 2004, s. 5 - 7, ([http://www.unctad.org/en/docs/iteit20035\\_en.pdf](http://www.unctad.org/en/docs/iteit20035_en.pdf)).

warunkach, celem pokrycia określonego rodzaju ryzyka (dewaluacja waluty, niestabilność polityczna)<sup>11</sup>.

Z kolei zachęty fiskalne, według UNCTAD odnoszą się do pięciu głównych grup: zysku przedsiębiorstwa, zainwestowanego kapitału, kadry przedsiębiorstwa oraz importu i eksportu produktów (zob. szerzej tab. 1).

**Tabela 1 Charakterystyka zachęt fiskalnych, według UNCTAD**

Przedmiot/podmiot, którego dotyczy zachęta inwestycyjna	Charakterystyka
1. Zysk przedsiębiorstwa	- zmniejszenie stawki podatku dochodowego - zmniejszenie stawki podatku od zysku - wakacje podatkowe
2. Zainwestowany kapitał	- przyspieszona amortyzacja
3. Kadra przedsiębiorstwa	- obniżona składka na ubezpieczenie społeczne - odliczenie zarobku od podatku
4. Eksport produktów	- preferencyjne opodatkowanie dochodów z eksportu - ulgi podatkowe przy sprzedaży krajowej, w zamian za wyniki eksportowe
5. Import produktów	- zwolnienie z cła na dobra inwestycyjne, surowce, materiały niezbędne do procesów produkcyjnych - ulgi podatkowe na cło z importowanych surowców i materiałów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Incentives*, United Nations Conference on Trade and Development, New York & Geneva 2004, s. 5 - 7, ([http://www.unctad.org/en/docs/iteit20035\\_en.pdf](http://www.unctad.org/en/docs/iteit20035_en.pdf)).

Jako trzecią grupę UNCTAD wskazuje zachęty inwestycyjne, niezakwalifikowane do finansowych i fiskalnych, tj.<sup>12</sup>:

- bodźce regulacyjne (gwarancja, iż istniejące regulacje nie zostaną zmienione na niekorzyść inwestorów),
- dotacje do usług (dopłaty do prądu, wody, transportu, pomoc w identyfikacji źródeł finansowania, realizacji i zarządzania projektami, doradztwo w zakresie procesów produkcyjnych i technik marketingowych, pomoc w szkoleniach),
- przywileje rynkowe (zamknięcie rynku, celem ochrony przed konkurencją zagraniczną, bądź przyznanie monopolu),

<sup>11</sup> Ibidem.

<sup>12</sup> Ibidem.

- przywileje wymiany zagranicznej (specjalne kursy wymiany walut).

Dodatkowo, można zaproponować inny podział zachęt inwestycyjnych, który w sposób bardziej kompleksowy odnosi się do decyzji przedsiębiorców, determinującej lokalizację inwestycji zagranicznej. Wśród najistotniejszych zachęt wymienić należy:

- ulgi podatkowe;
- dotacje inwestycyjne;
- preferencyjne kredyty inwestycyjne;
- gwarancje inwestycyjne.

Ulgi podatkowe definiuje się jako zmniejszenie obciążenia podatkowego, w wypadku spełnienia określonych warunków. W praktyce odnoszą się one do podstawy opodatkowania lub do wielkości należności podatkowej.

Ulgi podatkowe mogą mieć charakter systemowy, bądź zindywidualizowany. Ulgi systemowe dotyczą wszystkich podmiotów, które spełniają wskazane ustawą wytyczne. Są istotnym instrumentem polityki gospodarczej państwa, promującym określone dziedziny działalności lub kierunki inwestycji. Ulgi zindywidualizowane odnoszą się do konkretnych podmiotów i przyznawane są przez określony organ administracji państwowej. Nierzadko zdarza się, iż są one źródłem woluntaryzmu podatkowego i rodzą liczne kontrowersje<sup>13</sup>.

Z kolei dotacja określana jest jako bezzwrotne wsparcie finansowe, przekazane biorcy, na ściśle określony w umowie/prawie cel. Biorca pod rygorem prawa nie może zmienić przeznaczenia środków i wydać kapitału, na inną aniżeli określoną w umowie/prawie intencję. Celem dotacji jest spowodowanie, by biorca wykonał zadania priorytetowe z punktu widzenia dawcy<sup>14</sup>.

Inną, bardzo istotną zachętą z punktu widzenia przedsiębiorcy, są preferencyjne kredyty inwestycyjne. Pojęcie to można zdefiniować jako kredyty bankowe przeznaczone na finansowanie realizowanych przez kredytobiorcę przedsięwzięć, których głównym celem jest powiększenie wartości majątku trwałego. Środki pozyskane na jego podstawie mogą finansować inwestycje:

- materialne (np. środki trwałe w postaci maszyn, urządzeń, samochodów);

---

<sup>13</sup> W. Ziółkowska, *Finanse Publiczne, Teoria i Zastosowanie*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2000, s. 101 - 102.

<sup>14</sup> A. Szymańska, *Fundusze UE 2007-2012, dla mikro, małych i średnich firm*, Wydawnictwo PLACET, Warszawa 2007, s. 214.

- niematerialne (np. inwestycje długoterminowe w postaci papierów wartościowych).

Ostatnią wskazaną grupą bodźców są gwarancje inwestycyjne. Są to różnorakie formy zabezpieczenia inwestorów przed czynnikami i/lub podmiotami, które mogą wpłynąć negatywnie na prowadzoną przez przedsiębiorców działalność. Do najważniejszych gwarancji inwestycyjnych zaliczyć można:

- ubezpieczenie od ryzyka politycznego;
- ubezpieczenie od strat finansowych, wynikających z braku możliwości legalnej konwersji walut, przez działania i/lub zaniechania rządu;
- niepodejmowanie bezpośrednio lub pośrednio działań nacjonalizacyjnych, wyłączeniowych lub innych przedsięwzięć o analogicznym charakterze lub równoważnym skutku w stosunku do inwestycji należących do podmiotów zagranicznych;
- ubezpieczenie od zerwania umowy przez kontrahenta.

## 2. Bezpośrednie inwestycje zagraniczne polskich przedsiębiorstw w Indonezji

Włączanie się gospodarki polskiej do gospodarki Indonezji, poprzez internacjonalizację oraz globalizację, dokonuje się na poziomie gospodarki narodowej, jak również na poziomie jej głównych uczestników – przedsiębiorstw. Obecnie, pomimo pozytywnych stosunków bilateralnych Polski z Indonezją, współpraca zagraniczna między krajami praktycznie ograniczona jest do wymiany handlowej, a polskie inwestycje bezpośrednie od kilku lat stanowią jedynie marginalną część napływu BIZ do Indonezji (por. tab. 2).

**Tabela 2 Wartości napływu polskich BIZ do Indonezji w latach 2007 - 2009**

Wyszczególnienie	2007	2008	2009
Napływ BIZ ogółem [mln USD]	10 341,40	14 871,40	10 815,20
Napływ BIZ z państw europejskich	1 952,40	1 091,50	2 109,10
- Udział napływu polskich BIZ w wartości ogółem [%]	0,001	0	0,004
- Dynamika - lata 2009 – 2007 [%]	-	-	400
- Udział napływu polskich BIZ w stosunku do wartości napływu inwestycji innych państw europejskich [%]	0,01	0	0,02
- Dynamika - lata 2009 – 2007 [%]	-	-	200

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Foreign Direct Investment Realization by Country, 2006 – 2009*, Indonesian Investment Coordinating Board BKPM, ([http://www4.bkpm.go.id/file\\_uploaded/public/Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Country,%202006-2009.pdf](http://www4.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Country,%202006-2009.pdf))

Według danych Rady Koordynacji Inwestycji, na terenie Indonezji, od 1990 r., zrealizowano trzy polskie inwestycje bezpośrednie. Pierwsza - zrealizowana 2007 r., opiewała na łączną kwotę 100 000 USD, co stanowiło 0,001% wartości napływu BIZ ogółem oraz 0,01% napływu bezpośrednich inwestycji z krajów europejskich w 2007 r. W 2009 r. w Indonezji zainwestowały kolejne dwie polskie firmy. Wartość owych inwestycji oszacowano na poziomie 400 000 USD (0,004% wartości napływu BIZ ogółem oraz 0,02% wartości napływu BIZ z krajów europejskich w 2009 r.)<sup>15</sup>.

### 3. Ulgi podatkowe w Indonezji

Obecna polityka budżetowa Indonezji, przewiduje dwa rozwiązania w zakresie ulg podatkowych, dostępne zarówno dla inwestorów lokalnych, jak i zagranicznych, tj.: ulgi krajowe oraz lokalne<sup>16</sup>. Ulgi krajowe dostępne są dla realizujących inwestycje na całym terytorium Indonezji. Przedsiębiorca może z nich skorzystać, niezależnie od miejsca inwestycji, prowadząc swoją działalność we wskazanym przez rząd sektorze. Z kolei, ulgi lokalne dostępne są wyłącznie w wypadku przedsięwzięć inwestycyjnych lokowanych w określonym regionie tego kraju, w sektorze wskazanym przez rząd indonezyjski.

#### a. Ulgi krajowe

Przedsiębiorcy, prowadzący swoją działalność na terytorium Indonezji mają do dyspozycji szeroki zakres ulg, z których mogą skorzystać niezależnie od miejsca realizacji inwestycji w Indonezji, aczkolwiek tylko wówczas, gdy firma działa w jednym z następujących obszarów gospodarki<sup>17</sup>:

- agrobiznes (obejmuje uprawy: soi, kukurydzy, gumy, olei palmowych, kakao, kawy, orzechów nerkowca, trzciny cukrowej);
- rybołówstwo;

---

<sup>15</sup> *Foreign Direct Investment Realization by Country, 2006 – 2009*, Indonesian Investment Coordinating Board BKPM, ([http://www4.bkpm.go.id/file\\_uploaded/public/Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Country.%202006-2009.pdf](http://www4.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Country.%202006-2009.pdf)).

<sup>16</sup> Nowouchwalone prawo inwestycyjne nr 25/2007 znosi rozróżnienie między inwestorami lokalnymi a zagranicznymi (przyp. Autor).

<sup>17</sup> *Sectoral Investment Opportunities*, National Single Window for Investment, ([http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home\\_en/investment\\_opportunities/sectoral!/ut/p/c5/04\\_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQI08\\_M\\_1wkA7cKszMIPIGOICjgb6fR35uqn5Bdnaao6OiIgBYihIW/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISEvNI9MUEQ2MUG0MDkwMDNBMEIDSkYxUkRUMIBUNg!!](http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home_en/investment_opportunities/sectoral!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQI08_M_1wkA7cKszMIPIGOICjgb6fR35uqn5Bdnaao6OiIgBYihIW/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISEvNI9MUEQ2MUG0MDkwMDNBMEIDSkYxUkRUMIBUNg!!)).

- przemysł (chemiczny, farmaceutyczny, spożywczy, drzewny, meblarski, celulozowo - papierniczy, elektroniczny, motoryzacyjny, odzieżowy);
- infrastruktura (elektrownie, drogi, lotniska, porty, telekomunikacja, woda, rośliny);
- usługi (handel, restauracje, magazyny, rekreacja oraz rozrywka, inżynieria).

Do najważniejszych ulg krajowych, proponowanych inwestorom, działającym w jednym wyżej wymienionych sektorów gospodarki narodowej, zalicza się<sup>18</sup>:

1. redukcję przychodu objętego podatkiem dochodowym - maksymalnie o 30% zainwestowanej kwoty (rozłożona na okres 6 lat (5% rocznie), przy założeniu, że aktywa nie zostaną przekazane podmiotowi trzeciemu, w ciągu 6 lat od rozpoczęcia działalności inwestycji);
2. przyspieszoną amortyzację księgową (zob. szerzej tab. 3);

**Tabela 3 Charakterystyka amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych**

Rzeczowe aktywa trwale	Okres korzyści	Metoda amortyzacji [%]	
		liniowa	degresywna
<b>Nie budynki</b>			
- Grupa I	2	50	100
- Grupa II	4	25	50
- Grupa III	8	12,5	25
- Grupa IV	10	10	20
<b>Budynki</b>			
- Stałe	10	10	-
- W budowie	5	20	-

Źródło: *Regulation of the government of the Republic of Indonesia number 1 of 2007*, Indonesia Investment Coordinating Board BKPM, ([http://www.bkpm.go.id/file\\_uploaded/PP\\_1\\_2007\\_en.pdf](http://www.bkpm.go.id/file_uploaded/PP_1_2007_en.pdf)).

3. odliczenie straty finansowej przez kolejnych 5 lat. W tym wypadku istnieje możliwość rozszerzenia ulgi o kolejne 5 lat, gdy firma spełnia wymienione poniżej warunki:
  - prowadzenie nowego przedsięwzięcia w strefie przemysłowej (dodatkowy jeden rok),

<sup>18</sup> Zob. *Government Regulation of the Republic of Indonesia number 62 of 2008*, Economic and Commercial Counsellor's Office of the Embassy of the People's Republic of China in the Republic of Indonesia, (<http://id.mofcom.gov.cn/accessory/201007/1279624255674.pdf>); *Regulation of the government of the Republic of Indonesia number 1 of 2007*, Indonesia Investment Coordinating Board BKPM, ([http://www.bkpm.go.id/file\\_uploaded/PP\\_1\\_2007\\_en.pdf](http://www.bkpm.go.id/file_uploaded/PP_1_2007_en.pdf)).

- przedsiębiorstwo zatrudnia ponad 500 pracowników lokalnych, przez 5 kolejnych lat (dodatkový jeden rok),
- nowa inwestycja, gdzie koszty przekraczają 10 mld IDR<sup>19</sup> (dodatkový jeden rok),
- firma przez kolejne 4 lata korzysta z 70% materiałów lokalnych (dodatkový jeden rok),
- do przeprowadzenia różnorodnych badań zatrudniane są lokalne firmy, w ramach outsourcingu (zwrot 5% z inwestycji przez 5 kolejnych lat; dodatkový jeden rok).

Dodatkovy, rząd Indonezji proponuje inwestorom szereg ulg podatkowych, przy imporcie oraz eksporcie surowców, półproduktów i produktów. W tym wypadku zachętą inwestycyjną jest redukcja do 5% cła na importowane towary, które obejmują asortyment do produkcji części pojazdów silnikowych, komponenty elektroniczne oraz maszyny przemysłowe.

Ponadto, Dyrekcja Generalna ds. Cła i Akcyzy (ang. *Directorate General of Customs and Excise*) oferuje ulgi podatkowe przy imporcie sprzętu i materiałów używanych do zapobiegania zanieczyszczeniu środowiska. Zachęty inwestycyjne dotyczą również zwolnień z akcyzy, zawieszenia podatku VAT i podatku od dóbr luksusowych na towary i materiały pomocnicze, które mają być przetworzone, połączone lub zainstalowane, a następnie eksportowane<sup>20</sup>.

## **b. Ulgi lokalne**

Zachęty inwestycyjne w Indonezji, w postaci ulg lokalnych, przewidziane są dla przedsiębiorców, prowadzących swoją działalność wyłącznie w określonych prowincjach oraz w wypadku przedsięwzięć we wskazanych przez rząd indonezyjski, sektorach. W Indonezji uzyskanie lokalnych ulg inwestycyjnych jest możliwe w 31 prowincjach, w związku z realizacją inwestycji w sektorach: rolniczym, hodowlanym, rybołówstwie, górnictwie, infrastrukturze, hodowli oraz przemyśle przetwórczym (zob. szerzej tab. 4).

---

<sup>19</sup> 10 mld IDR szacuje się na ok. 1,1 mln USD (stan na 12.11.2010 r.).

<sup>20</sup> *Fiscal Incentives: Customs and Taxes*, National Single Window for Investment, ([http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home\\_en/investing\\_in\\_indonesia/fiscal\\_incentives!/ut/p/c5/04\\_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQI1MDc30v\\_aj0nPwkoMp\\_wkF6caj3NDfHLM51B5A1wAEcDfT-P\\_NxU\\_YLs4CCPckdFAG4-hY4!/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISEvNI9MUJEO2MUg0MDkwMDNBMEIDSkYxUkRUMjU4Mg!!/](http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home_en/investing_in_indonesia/fiscal_incentives!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQI1MDc30v_aj0nPwkoMp_wkF6caj3NDfHLM51B5A1wAEcDfT-P_NxU_YLs4CCPckdFAG4-hY4!/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISEvNI9MUJEO2MUg0MDkwMDNBMEIDSkYxUkRUMjU4Mg!!/)).

**Tabela 4 Wykaz prowincji, oferujących zachęty inwestycyjne**

<b>Prowincja</b>	<b>Sektor inwestycji</b>
NAD	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy
Sumatera Utara	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy, górnictwo
Sumatera Barat	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy
Riau	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy, górnictwo
Jambi	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, górnictwo
Sumatera Selatan	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy, górnictwo
Bengkulu	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy, górnictwo
Lampung	Rolnictwo, hodowla
Bangka Belitung	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy, górnictwo
Kepulauan Riau	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy, górnictwo
Jawa Barat	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, górnictwo
Jawa Tengah	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, infrastruktura, górnictwo
DI Yogyakarta	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy
Jawa Timur	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy
Banten	Rolnictwo, hodowla, przemysł przetwórczy, górnictwo
Bali	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, infrastruktura, górnictwo
Nusa Tenggara Barat	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, górnictwo
Nusa Tenggara Timur	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy
Kalimantan Barat	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo
Kalimantan Timur	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, górnictwo
Kalimantan Selatan	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy, leśnictwo
Kalimantan Tengah	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy, leśnictwo
Sulawesi Utara	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo
Sulawesi Tengah	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy
Sulawesi Selatan	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo
Sulawesi Tenggara	Rolnictwo, hodowla, górnictwo
Gorontalo	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy, górnictwo
Maluku	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, przemysł przetwórczy
Maluku Utara	Rolnictwo, hodowla, rybołówstwo, górnictwo
Papua Barat	Rolnictwo, hodowla
Papua	Rolnictwo, hodowla

Źródło *Fiscal Incentives: Customs and Taxes*, National Single Window for Investment, ([http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home\\_en/investment\\_opportunities/regional!/ut/p/c5/04\\_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQo4AQM30v\\_aj0nPwkoMpwkF6caj3NDfHLM51B5A1wAEcD\\_Pr9zPT9PPJzU\\_ULsoODXNMcfQF0FjVX/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISEvN19MUEQ2MUg0MDkwMDNBMEIDSkYxUkrUMIAzMw!!/](http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home_en/investment_opportunities/regional!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQo4AQM30v_aj0nPwkoMpwkF6caj3NDfHLM51B5A1wAEcD_Pr9zPT9PPJzU_ULsoODXNMcfQF0FjVX/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISEvN19MUEQ2MUg0MDkwMDNBMEIDSkYxUkrUMIAzMw!!/)).

Inwestycja w danej prowincji umożliwia uzyskanie lokalnych ulg podatkowych, identycznych, jak w wypadku omówionych w punkcie 3.1., ulg krajowych.

Dodatkowo, w ramach podatkowych ulg lokalnych, rząd indonezyjski zapewnia wakacje podatkowe, dla inwestycji typu *greenfield* na Bali i Jawie, przedsiębiorcom, którzy dotychczas nie korzystali z innych ulg podatkowych. Podstawowym kryterium skorzystania z tego rodzaju ulgi jest utworzenie spółki, bądź posiadanie co najmniej 20% udziałów w przedsiębiorstwie, zatrudniającym minimum 2 000 pracowników. Wakacje podatkowe rozpoczynają się od daty zakończenia realizacji projektu lub przyznania licencji i mogą trwać maksymalnie 5 lat. Decyzja o przyznaniu wakacji podatkowych leży w kompetencji Przewodniczącego Rady Koordynacji Inwestycji BKPM oraz Ministra Finansów<sup>21</sup>.

Ponadto, 15 września 2009 r. powołano w Indonezji Krajową Radę ds. Specjalnych Stref Ekonomicznych, której głównym zadaniem jest opiniowanie i rekomendowanie Prezydentowi Indonezji wniosków składanych przez samorządy lokalne, dotyczących powoływania Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE). SSE oferować mają ulgi podatkowe i celne oraz uproszczone procedury dotyczące użytkowania gruntów, uzyskiwania licencji, a także uzyskiwania pozwoleń na pracę dla obcokrajowców<sup>22</sup>.

Obecnie rozpatrywane są 22 lokalizacje, w których mogłyby zostać utworzone SSE. Największe szanse na utworzenie Specjalnych Stref Ekonomicznych mają regiony o dużym potencjalnie gospodarczym, przez które przebiegają międzynarodowe szlaki handlowe i spedycyjne<sup>23</sup>.

#### **4. Preferencyjne kredyty inwestycyjne**

Kredyty inwestycyjne są jednym z najczęściej wykorzystywanych przez przedsiębiorców sposobem pozyskania kapitału, niezbędnego do finansowania przedsięwzięć. Inwestor, prowadzący działalność na terytorium Indonezji może skorzystać z kredytów inwestycyjnych, oferowanych przez banki, które mają siedzibę na terytorium tego kraju, bądź zwrócić się o pożyczkę do instytucji międzynarodowych.

---

<sup>21</sup> *Income Tax in Indonesia*, BTPartnership, (<http://www.btplawfirm.com/download/INCOME%20TAX%20IN%20INDONESIA.pdf>).

<sup>22</sup> *Ibidem*.

<sup>23</sup> *SSE: Indonezja*, Eksportuj.pl Biznes Bez Granic, (<http://www.eksportuj.pl/arttykul/pokaz/id/10670>).

## a. Międzynarodowe kredyty inwestycyjne

Przedsiębiorca działający na terytorium Indonezji, może ubiegać się o kredyt inwestycyjny w dwóch instytucjach międzynarodowych, tj.: Międzynarodowej Korporacji Finansowej (ang. *International Finance Corporation*, IFC), należącej do Grupy Banku Światowego (ang. *World Bank Group*, WBG) oraz Azjatyckim Banku Rozwoju (ang. *Asian Development Bank* ADB).

Międzynarodowa Korporacja Finansowa zapewnia pożyczki, wyłącznie inwestorom działającym w sektorze prywatnym. Dodatkowo, firma powinna spełniać podstawowe standardy środowiskowe oraz społeczne, a wykonywana działalność powinna być rentowna i wносить znaczne korzyści dla lokalnej gospodarki<sup>24</sup>.

O kredyt z IFC, mogą ubiegać się przedsiębiorstwa działające w większości sektorów gospodarki narodowej. Wyłączenia w tym zakresie dotyczą firm zajmujących się<sup>25</sup>:

- produkcją lub nielegalnym handlem;
- produkcją lub handlem bronią i amunicją;
- produkcją i handlem napojami alkoholowymi (z wyjątkiem piwa i wina);
- produkcją lub handlem wyrobami tytoniowymi;
- prowadzeniem kasyn oraz inną działalnością związaną z grami hazardowymi;
- produkcją lub handlem materiałami radioaktywnymi;
- produkcją lub handlem włóknami azbestu (reguła nie ma zastosowania do cementu azbestowego, gdy zawartość azbestu wynosi mniej niż 20%);
- produkcją, handlem, magazynowaniem oraz transportem niebezpiecznych substancji chemicznych (benzyna, nafta i produkty naftowe).

Większość pożyczek jest udzielana w wiodących walutach. Istnieje jednakże również możliwość otrzymania kredytu w walucie lokalnej. Kredyty przeznaczone są dla przedsiębiorstw typu *greenfield* i różnorodnych projektów, wpływających w bezpośredni sposób na rozwój kraju.

Pożyczki dla nowopowstałych firm są zwykle ograniczone do 25% całkowitych kosztów. W wyjątkowych wypadkach kredyt może zostać zwiększony do 35% kosztów

---

<sup>24</sup> *About IFC Financing*, International Finance Corporation IFC, ([http://www.ifc.org/ifcext/about.nsf/Content/About\\_IFC\\_Financing](http://www.ifc.org/ifcext/about.nsf/Content/About_IFC_Financing)).

<sup>25</sup> *IFC Exclusion List*, International Finance Corporation IFC, (<http://www.ifc.org/ifcext/sustainability.nsf/Content/IFCExclusionList>).

ogółem. W przypadku projektów rozwojowych, pomysłodawca może ubiegać się o pożyczkę na poziomie maksymalnym 50% całkowitych kosztów. Zakres kredytów waha się zazwyczaj od 1 do 100 mln USD<sup>26</sup>.

Kredyty mają zwykle okres zapadalności od 7 do 12 lat. W szczególnych sytuacjach, gdy wymaga tego projekt, okres kredytowania może rozszerzony do 20 lat.

Drugą najpopularniejszą instytucją, oferującą kredyty inwestycyjne w Azji jest Azjatycki Bank Rozwoju, który proponuje przedsiębiorcom trzy opcje kredytowe<sup>27</sup>:

- 50 mln USD lub kwotę równą 50% całkowitych kosztów;
- 250 mln USD lub kwotę równą 25% całkowitych kosztów projektu;
- 400 mln USD lub kwotę równą 70% całkowitych kosztów projektu.

Kredyty przyznawane są przede wszystkim w USD, EUR, YEN. Istnieje również możliwość otrzymania pożyczki w walucie lokalnej. Prowizja przygotowawcza wynosi 1,0 – 1,5% całkowitej kwoty kredytu. Oprocentowanie kredytu szacowane jest indywidualnie, w zależności od kraju potencjalnej inwestycji oraz sektora, w ramach którego inwestor prowadzi działalność. Maksymalny czas spłaty kredytu wynosi 15 lat.

## **b. Krajowe kredyty inwestycyjne**

Krajowe kredyty inwestycyjne oferowane przez banki, mające siedzibę w Indonezji, są przeznaczone wyłącznie dla przedsiębiorstw zarejestrowanych w indonezyjskim urzędzie skarbowym i posiadających lokalny Numer Identyfikacji Podatkowej (ang. *Tax Number*).

Inwestor może ubiegać się o pożyczkę w ramach modernizacji, rozbudowy, tworzenia nowych projektów oraz inwestycji.

Kredyty dla małych przedsiębiorstw oferowane są zwykle do maksymalnej wartości 65% całego przedsięwzięcia inwestycyjnego oraz do wysokości 0,5 mln IDR<sup>28</sup> dla małych firm i 5,0 mld IDR<sup>29</sup> dla średnich i dużych. Maksymalny okres kredytowania wynosi 15 lat przy 4-letniej karencji. Średnie oprocentowanie kredytu inwestycyjnego w bankach lokalnych szacuje się na 13,5%<sup>30</sup>.

---

<sup>26</sup> *Loans for IFC's Own Account: A-loans*, International Finance Corporation IFC, ([http://www.ifc.org/ifcext/about.nsf/Content/IFC\\_Loans](http://www.ifc.org/ifcext/about.nsf/Content/IFC_Loans)).

<sup>27</sup> *Loans Terms*, Asian Development Bank ADB, ([http://www.adb.org/PrivateSector/Finance/loan\\_terms.asp](http://www.adb.org/PrivateSector/Finance/loan_terms.asp)).

<sup>28</sup> 0,5 mln IDR szacuje się na ok. 55,9 USD (stan na 12.11.2010 r.).

<sup>29</sup> 5,0 mld IDR szacuje się na ok. 559,2 tys. USD (stan na 12.11.2010 r.).

<sup>30</sup> Zob. *Kredit Investasi*, BII,

(<http://www.bii.co.id/index.asp?fl3nc=1&param=c3Nob3c9cHJvZHNlcnYmc2Z1aWQ9MDAwNTAwMDAwM>)

## 5. Gwarancje inwestycyjne

Gwarancje inwestycyjne dla przedsiębiorców prowadzących inwestycje na terenie Indonezji oferowane są zarówno przez międzynarodowe instytucje, jak i lokalne banki komercyjne.

Instytucje międzynarodowe ubezpieczają inwestorów przede wszystkim przed różnymi formami wywłaszczenia oraz nacjonalizacji, zerwaniem umowy przez kontrahenta, konwersją waluty oraz wydarzeniami natury politycznej, które mogą wpłynąć na inwestycję.

Lokalne banki konkurencyjne oferują zazwyczaj ubezpieczenia płatności oraz ochronę przed niewywiązywaniem się z warunków umowy.

### a. Gwarancje międzynarodowe

Wśród najpopularniejszych instytucji międzynarodowych, oferujących gwarancje inwestycyjne wymienia się przede wszystkim Agencję Wielostronnych Gwarancji Inwestycji (ang. *Multilateral Investment Guarantee Agency*, MIGA), która jest członkiem Grupy Banku Światowego oraz jednym z podmiotów ponadnarodowej polityki gospodarczej.

Agencja ubezpiecza przede wszystkim nowe inwestycje. Podstawowym warunkiem uzyskania gwarancji inwestycyjnej jest złożenie aplikacji o gwarancję przed wydatkowaniem środków finansowych. Inwestycje związane z rozbudową, czy modernizacją istniejących projektów kwalifikują się do otrzymania gwarancji, gdy zaliczane są do przedsiębiorstw państwowych, które mają ulec prywatyzacji. Inne inwestycje mogą być kwalifikowane do programu na podstawie indywidualnych wypadków<sup>31</sup>.

Koszt udzielenia gwarancji Agencja ustala dla każdego projektu indywidualnie, w zależności od kraju, sektora działalności, transakcji oraz rodzaju ubezpieczonego ryzyka<sup>32</sup>.

MIGA zapewnia ubezpieczenie przez 3 – 15 lat (20 lat tylko w uzasadnionych przypadkach). Po podpisaniu umowy, Instytucja nie może odstąpić od kontraktu. Zmniejszyć, bądź anulować zasięgu gwarancji, bez kary odstąpić od kontraktu może jedynie klient, po upływie 3-ch lat od podpisania umowy<sup>33</sup>.

---

[TAW](http://www.bankmandiri.co.id/article/777876140140.asp?article_id=777876140140)); *Kredit Investasi*, Mandiri, ([http://www.bankmandiri.co.id/article/777876140140.asp?article\\_id=777876140140](http://www.bankmandiri.co.id/article/777876140140.asp?article_id=777876140140)); *Kredit Investasi*, Mandiri (<http://www.bankmandiri.co.id/article/100128018218.asp>).

<sup>31</sup> *Investment Guarantee Guide*, Multilateral Investment Guarantee Agency, (<http://www.miga.org/documents/IGGenglish.pdf>).

<sup>32</sup> *Ibidem*.

<sup>33</sup> *Ibidem*.

MIGA zajmuje się głównie ubezpieczeniami, dotyczącymi<sup>34</sup>:

- wyłączenia;
- zerwania umowy przez kraj, który jest odbiorcą inwestycji;
- problemów z wymienialnością waluty danego kraju;
- wydarzeń natury politycznej, które bezpośrednio wpływają na inwestycję.

W wypadku całkowitego wyłączenia inwestycji kapitałowych, MIGA zobowiązana jest do wypłacenia wartości księgowej netto, ubezpieczonej inwestycji. W przypadku wyłączenia funduszy, Instytucja wypłaca ubezpieczonemu część zablokowanych środków. Gdy przedmiotem ubezpieczenia są kredyty, MIGA może uregulować naliczone i niezapłacone odsetki. Dodatkowo, MIGA chroni swoich klientów przed stratami, wynikającymi z naruszenia, bądź z zerwania umowy przez drugą stronę kontraktu. W sytuacji domniemanego naruszenia umowy, inwestor najpierw powinien powołać się na mechanizm rozstrzygania sporów, określony w umowie bazowej i uzyskać decyzję o odszkodowaniu. Jeśli po określonym czasie, przedsiębiorca nie otrzyma zapłaty, MIGA zobowiązana jest do wypłaty odszkodowania. Nierzadko również w praktyce występują sytuacje, gdy Agencja dokonuje wypłaty odszkodowań bez oczekiwania na wynik sporu. W wypadku wydarzeń natury politycznej (wojna, terroryzm, rewolucja, zamach stanu) MIGA chroni przed utratą, uszkodzeniem i zniszczeniem rzeczowych aktywów trwałych lub całkowitą przerwą w działalności gospodarczej i jest zobowiązana wypłacić ekwiwalent za ubezpieczoną część kapitału. Ponadto, MIGA reguluje zobowiązania przedsiębiorcy, gdy są przerwy w działalności gospodarczej spowodowane przez uszkodzenie mienia oraz w wypadku, gdy inwestor zmuszony był do porzucenia tegoż mienia. Agencja również chroni przedsiębiorców przed stratami finansowymi, wynikającymi z braku możliwości legalnej konwersji walut, przez działania i/lub zaniechania rządu. MIGA zobowiązana jest wtedy do wypłaty odszkodowania w walucie określonej w umowie gwarancji<sup>35</sup>.

Dodatkowo, Agencja oferuje przedsiębiorcom, uczestnictwo w programie SIP (*Small Investment Program*), celem ułatwienia inwestycji w małych i średnich przedsiębiorstwach,

---

<sup>34</sup> Ibidem.

<sup>35</sup> Ibidem

prowadzących działalność w finansach, agrobiznesie, produkcji bądź usługach<sup>36</sup>. Podstawą złożenia aplikacji do programu jest spełnienie dwóch z trzech kryteriów<sup>37</sup>:

- przedsiębiorstwo zatrudnia nie więcej niż 300 pracowników;
- aktywa ogółem szacuje się poniżej 15 mln USD<sup>38</sup>;
- całkowita roczna sprzedaż kalkuluje się poniżej 15 mln USD.

Dla przedsiębiorstw spełniających powyższe warunki, Agencja oferuje ubezpieczenie do 10 mln USD, obejmujące ryzyko finansowe, związane z konwersją walut, wyłączeniem oraz wydarzeniami natury politycznej<sup>39</sup>.

Z kolei, Azjatycki Bank Rozwoju oferuje dwa produkty gwarancyjne<sup>40</sup>:

- częściowe gwarancje kredytowe;
- gwarancje związane z ryzykiem politycznym.

Częściowe gwarancje kredytowe mogą być udzielane przedsiębiorstwom prowadzącym działalność w sektorze publicznym i prywatnym. Zazwyczaj obejmują one obsługę długu w terminie zapadalności. Pomoc Banku dla firm sektora prywatnego, może zostać udzielona w maksymalnej kwocie 75 mln USD lub do równowartości 25% projektu. W wypadku przedsiębiorstwa sektora publicznego ADB nie stosuje ograniczeń. Opłata z tytułu udzielenia gwarancji jest uzależniona od rynku, w którym działa dane przedsiębiorstwo.

Gwarancje związane z ryzykiem politycznym są głównie przeznaczone do ubezpieczenia następujących ryzyk<sup>41</sup>:

- niewymienialności lub niezbywalności walut;

---

<sup>36</sup> Podstawowym kryterium zaszeregowania przedsiębiorstw do małych oraz średnich firm są roczne przychody ze sprzedaży lub wartość przedsiębiorstwa. Wartość netto firmy zaszeregowanej do mikroprzedsiębiorstw powinna wynosić do 50 mln IDR lub jej przychody ze sprzedaży powinny być szacowane na maksymalnym poziomie 300 mln IDR. Wartość netto małej firmy powinna oscylować na poziomie 50 – 500 mln IDR lub obroty powinny być szacowane na poziomie 300 – 2 500 mln IDR. Wartość średniej firmy oscyluje pomiędzy 500 – 10 000 mln IDR lub obroty wynoszą 2 500 – 50 000 IDR - zob. *Undang-Undang Republik Indonesia Nomor 20 Tahun 2008 Tentang Usaha Mikro, Kecil Dan Menengah*, Bagian Hukum, ([http://www.smeccda.com/Files/infosmeccda/uu\\_permen/UU\\_2008\\_20\\_TENTANG\\_USAHA\\_MIKRO\\_KECIL\\_DAN\\_MENENGAH.pdf](http://www.smeccda.com/Files/infosmeccda/uu_permen/UU_2008_20_TENTANG_USAHA_MIKRO_KECIL_DAN_MENENGAH.pdf)).

<sup>37</sup> *Investment Guarantee Guide*, Multilateral Investment Guarantee Agency, (<http://www.miga.org/documents/IGGenglish.pdf>).

<sup>38</sup> Wartość 1 USD szacuje się na 8 941,52 IDR (stan na 12.11.2010 r.).

<sup>39</sup> *Investment Guarantee Guide*, Multilateral Investment Guarantee Agency, (<http://www.miga.org/documents/IGGenglish.pdf>).

<sup>40</sup> *Guarantees*, Asian Development Bank, (<http://www.adb.org/PrivateSector/Finance/guarantees.asp#pcg>).

<sup>41</sup> *Political Risk Guarantee (PRG)*, Asian Development Bank ([http://www.adb.org/Cofinancing/political\\_risk.asp](http://www.adb.org/Cofinancing/political_risk.asp)).

- konfiskaty, wywłaszczenia, nacjonalizacji aktywów;
- przemocy politycznej.

Całkowita pomoc Azjatyckiego Banku Rozwoju, przyznana firmom sektora prywatnego, może wynosić maksymalnie 150 mln USD lub równowartość 50% kosztów projektu. W sektorze publicznym natomiast Bank nie stosuje ograniczeń. Opłata z tytułu udzielenia gwarancji, podobnie jak w przypadku częściowych gwarancji kredytowych, rozpatrywana jest indywidualnie, w zależności od sektora, w którym prowadzona jest działalność.

## **b. Gwarancje krajowe**

Gwarancje inwestycyjne krajowe oferowane są przez lokalne banki komercyjne, które mają siedzibę na terytorium Indonezji (np. Mandiri, BII).

Gwarancje bankowe mogą dotyczyć<sup>42</sup>:

- płatności kontrahenta zgodnie z wytycznymi zapisanymi w umowie;
- terminu realizacji projektu czy stopnia wykonalności, po podpisaniu umowy;
- podatku (cło, akcyza) płaconego przez kontrahenta, który eksportuje produkty ubezpieczonego przedsiębiorcy;
- kredytów zaciągniętych u ubezpieczonego przez stronę trzecią.

Przedsiębiorca ubiegający się o gwarancję inwestycyjną powinien wypełnić wniosek oraz przygotować listę przedmiotów/umów, będących obiektem gwarancji. Opłata za gwarancje inwestycyjne jest ustalana indywidualnie dla każdego przedsiębiorcy<sup>43</sup>.

---

<sup>42</sup> *Bank Garansi*, BII, (<http://www.bii.co.id/index.asp?fl3nc=1&param=c3Nob3c9cHJvZHNlcnYmc2Z1aWQ9MDAwNTAwMDAwNDE2>), *Bank Garansi*, Mandiri, (<http://www.bankmandiri.co.id/article/corporate-bq01.asp>).

<sup>43</sup> *Ibidem*.

## Zakończenie

Przedstawiona powyżej analiza zagadnień związanych z zachętami inwestycyjnymi jako potencjalną stymulantą bezpośrednich inwestycji polskich przedsiębiorstw w Indonezji, spostrzeżenia poczynione w trakcie jej przeprowadzania oraz dokonane na podstawie interpretacji danych liczbowych, pozwoliły na osiągnięcie celu pracy.

W części pierwszej przybliżono istotę zachęt inwestycyjnych jako stymulant rozwoju BIZ. W części drugiej przedstawiono bezpośrednie inwestycje zagraniczne polskich przedsiębiorstw w Indonezji. W części trzeciej scharakteryzowano ulgi podatkowe w Indonezji, ze szczególnym uwzględnieniem ulg krajowych oraz lokalnych. W części czwartej usystematyzowano preferencyjne kredyty inwestycyjne, z podziałem na międzynarodowe a także krajowe. W ostatniej części dokonano charakterystyki gwarancji inwestycyjnych, w szczególności analizując gwarancje międzynarodowe oraz krajowe.

W oparciu o przeprowadzone w ramach niniejszego opracowania analizy, można sformułować wniosek, iż system bodźców inwestycyjnych w Indonezji, oferowanych przez lokalne instytucje dopiero się rozwija i obecnie nie jest w stanie zapewnić inwestorom wystarczającej pomocy w podjęciu i prowadzeniu rentownej działalności gospodarczej, stanowiącej dla nich źródło zysku. Najistotniejszym obecnie problemem, z jakim borykają się potencjalni inwestorzy, jest brak dostępnych dotacji ze strony Państwa oraz Specjalnych Stref Ekonomicznych, dających liczne korzyści inwestycyjne, które powinny być głównym bodźcem, przyciągającym zagranicznych przedsiębiorców.

## Literatura

1. *About IFC Financing*, International Finance Corporation IFC, ([http://www.ifc.org/ifcext/about.nsf/Content/About\\_IFC\\_Financing](http://www.ifc.org/ifcext/about.nsf/Content/About_IFC_Financing)).
2. *Bank Garansii*, BII, (<http://www.bii.co.id/index.asp?fl3nc=1&param=c3Nob3c9cHJvZHNlcnYmc2Z1aWQ9MDAwNTAwMDAwNDE2>).
3. *Bank Garansi*, Mandiri, (<http://www.bankmandiri.co.id/article/corporate-bq01.asp>).
4. *Country Composition of WEO Groups*, International Monetary Fund, (<http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/02/weodata/groups.htm#oem>).
5. *Exports of Goods and Services*, Euromonitor International Statistics, (<http://www.portal.euromonitor.com/Portal/ResultsList.aspx>).
6. *Fiscal Incentives: Customs and Taxes*, National Single Window for Investment, ([http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home\\_en/investing\\_in\\_indonesia/fiscal\\_incentives!/ut/p/c5/04\\_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQIIMDc30v\\_aj0nPwkoMpwkF6caj3NDfHLm5IB5A1wAEcDfT-P\\_NxU\\_YLs4CCPckdFAG4-hY4!/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISEvNI9MUEQ2MUg0MDkwMDNBMEIDSkYxUkRUMjU4Mg!!](http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home_en/investing_in_indonesia/fiscal_incentives!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQIIMDc30v_aj0nPwkoMpwkF6caj3NDfHLm5IB5A1wAEcDfT-P_NxU_YLs4CCPckdFAG4-hY4!/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISEvNI9MUEQ2MUg0MDkwMDNBMEIDSkYxUkRUMjU4Mg!!)).
7. *Foreign Direct Investment Inflows*, Euromonitor International Statistics, (<http://www.portal.euromonitor.com/Portal/ResultsList.aspx>).
8. *Foreign Direct Investment Realization by Coutry, 2006 – 2009*, Indonesian Investment Coordinating Board BKPM, ([http://www4.bkpm.go.id/file\\_uploaded/public/Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Country,%202006-2009.pdf](http://www4.bkpm.go.id/file_uploaded/public/Foreign%20Direct%20Investment%20Realization%20by%20Country,%202006-2009.pdf)).
9. *Government Regulation of the Republic of Indonesia number 62 of 2008*, Economic and Commercial Counsellor`s Office of the Embassy of the People`s Republic of China in the Republic of Indonesia, (<http://id.mofcom.gov.cn/accessory/201007/1279624255674.pdf>).
10. *Guarantees*, Asian Development Bank, (<http://www.adb.org/PrivateSector/Finance/guarantees.asp#pcg>).
11. *IFC Exclusion List*, International Finance Corporation IFC, (<http://www.ifc.org/ifcext/sustainability.nsf/Content/IFCExclusionList>).
12. *Incentives*, United Nations Conference on Trade and Development, New York & Geneva 2004, s. 5 - 7, ([http://www.unctad.org/en/docs/iteit20035\\_en.pdf](http://www.unctad.org/en/docs/iteit20035_en.pdf)).
13. *Income Tax in Indonesia*, BTPartnership, (<http://www.btplawfirm.com/download/INCOME%20TAX%20IN%20INDONESIA.pdf>).
14. *Investment Guarantee Guide*, Multilateral Investment Guarantee Agency, (<http://www.miga.org/documents/IGGenglish.pdf>).
15. *Investment Guarantee Guide*, Multilateral Investment Guarantee Agency, (<http://www.miga.org/documents/IGGenglish.pdf>).

16. Karaszewski W., *Przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego w Polsce w latach 1990 - 1999 (miejsce w gospodarce kraju, czynniki i perspektywy rozwojowe)*, Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Toruń 2001.
17. *Kredit Investasi*, BII,  
(<http://www.bii.co.id/index.asp?fl3nc=1&param=c3Nob3c9cHJvZHNlcnYmc2Z1aWQ9MDAwNTAwMDAwMTAw>).
18. *Kredit Investasi*, Mandiri (<http://www.bankmandiri.co.id/article/100128018218.asp>).
19. *Kredit Investasi*, Mandiri,  
([http://www.bankmandiri.co.id/article/777876140140.asp?article\\_id=777876140140](http://www.bankmandiri.co.id/article/777876140140.asp?article_id=777876140140))
20. *Loans for IFC's Own Account: A-loans*, International Finance Corporation IFC,  
([http://www.ifc.org/ifcext/about.nsf/Content/IFC\\_Loans](http://www.ifc.org/ifcext/about.nsf/Content/IFC_Loans)).
21. *Loans Terms*, Asian Development Bank ADB,  
([http://www.adb.org/PrivateSector/Finance/loan\\_terms.asp](http://www.adb.org/PrivateSector/Finance/loan_terms.asp)).
22. *Political Risk Guarantee (PRG)*, Asian Development Bank,  
([http://www.adb.org/Cofinancing/political\\_risk.asp](http://www.adb.org/Cofinancing/political_risk.asp)).
23. Przybylska K., *Determinanty zagranicznych inwestycji bezpośrednich w teorii ekonomii*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2001.
24. *Regulation of the government of the Republic of Indonesia number 1 of 2007*, Indonesia Investment Coordinating Board BKPM, ([http://www.bkpm.go.id/file\\_uploaded/PP\\_1\\_2007\\_en.pdf](http://www.bkpm.go.id/file_uploaded/PP_1_2007_en.pdf)).
25. *Sectoral Investment Opportunities*, National Single Window for Investment,  
([http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home\\_en/investment\\_opportunities/sectoral!/ut/p/c5/04\\_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQI08\\_M\\_1wkA7cKszMIPIGOICjgb6fR35uqn5Bdnaao6OiIgBYihIW/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISvN9MUEQ2MUg0MDkwMDNBMEIDSkYxUkRUMIBUNg!!](http://www.nswi.bkpm.go.id/portal/wps/portal/internet/home_en/investment_opportunities/sectoral!/ut/p/c5/04_SB8K8xLLM9MSSzPy8xBz9CP0os3ifABczQw8TA0sDA2NHA09nLzfDIJcQI08_M_1wkA7cKszMIPIGOICjgb6fR35uqn5Bdnaao6OiIgBYihIW/dl3/d3/L3dDb0EvUU5RTGtBISEvWUZSdndBISvN9MUEQ2MUg0MDkwMDNBMEIDSkYxUkRUMIBUNg!!)).
26. *SSE: Indonezja*, Eksportuj.pl Biznes Bez Granic, (<http://www.eksportuj.pl/arttykul/pokaz/id/10670>).
27. Szymańska A. *Fundusze UE 2007 - 2012, dla mikro, małych i średnich firm*, Wydawnictwo PLACET, Warszawa 2007.
28. *Total GDP*, Euromonitor International Statistics,  
(<http://www.portal.euromonitor.com/Portal/ResultsList.aspx>).
29. *Undang-Undang Republik Indonesia Nomor 20 Tahun 2008 Tentang Usaha Mikro, Kecil Dan Menengah*, Bagian Hukum,  
([http://www.smecca.com/Files/infosmecca/uu\\_permen/UU\\_2008\\_20\\_TENTANG\\_USAHA\\_MIKRO\\_KECIL\\_DAN\\_MENENGAH.pdf](http://www.smecca.com/Files/infosmecca/uu_permen/UU_2008_20_TENTANG_USAHA_MIKRO_KECIL_DAN_MENENGAH.pdf)).
30. Ziółkowska W., *Finanse Publiczne, Teoria i Zastosowanie*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej, Poznań 2000.